

ÉLELTÜNK

XL. évf. 10. szám (40. Jg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. október

AZ ÉHEZÉS LEKÜZDÉSÉÉRT

A béke világnap jövő évi témája közvetlen kapcsolatban van azokkal a gondolatokkal, amelyeket XVI. Benedek június elején fejtett ki a FAO (az ENSZ Élelmiszer- és Mezőgazdasági Szervezete) római csúcstalálkozóján részt vevő állam- és kormányfőkhöz intézett üzenetében.

A pápai üzenet súlyát az egyébként megfigyelői státusszal bíró Szentsek ázál is hangsúlyozta, hogy Tarcisio Bertoné bíboros államtitkár olvasta fel az élelmiszerbiztonság, és ezzel kapcsolatban a klímaváltozás kérdését megvitató plénum előtt. A Szentatya az élelmiszerbiztonság napjainkban tapasztalt megrendüléséhez vezető okok tömör elemzése után vázolta, milyen elvek mentén volna lehetséges az éhezés tényleges leküzdése a világban. Végül pedig állást foglalt a mezőgazdasági kistermelőkre épülő modell mellett.

Az éhezés leküzdéséhez, vagyis az élelmiszerbiztonság széles körű megteremtéséhez a mai világban rendelkezésre állnak a szükséges eszközök. Ami a Szentsek szerint hiányzik, az a szolidaritás és az emberi méltóság valódi tisztelése. Más szóval a politikai akarat. Strukturális reformokra van tehát szüksége a nemzetközi közösségnek a döntéshozatal demokratikusabbá tétele, majd pedig a termelés igazságosabb elosztása, és a rendelkezésre álló erőforrásokkal való szolidáris gazdálkodás érdekében. A piacok fokozódó globalizációja ugyanis nem mindig segíti elő az élelmiszer-ellátást, mert a strukturális korlátok, a protekcionista politikák és a spekulációs jelenségek egész népközt veszik el a fejlődés lehetőségét.

Ugyanakkor az éhezés és az alultápláltság elfogadhatatlanok a mai világban, amikor valójában megtermelhető az elegendő élelmiszer, és biztosítottak mind a szükséges erőforrások, mind a szaktudás. Ma a kihívást az jelenti – figyelmeztetett a pápa –, hogy a gazdasági-kereskedelmi érdekek globalizációja mellé a szolidaritás globalizációját is odaállítsuk.

Az élelemhez való jog alapja kifejezetten etikai – enni adni az éhezőknek (vö. Mt 25,35) –, és az élet védelméhez kapcsolódik. Hiszen ha nem adsz enni az éhhalál szélén állónak, akkor te öljöd meg – idézte a Szentatya Gratianus Dekrétumát a személyes felelősség érzékeltetésére.

Minden személynek joga van az élethez, elő kell hát mozdítani ezen jog tényleges megvalósulását. Például azáltal, hogy hozzásegítik az éhezés sújtotta népeket, hogy ki tudják elégíteni az elégséges és egészséges élelmiszer iránti igényeiket. A technikai-gazdasági megfontolásoknak nem szabad felülkerekedniük azon, amit az igazságosság az éhezőkkel szemben megkövetel.

A szegénység és az alultápláltság nem a természeti csapások vagy az időjárás okozta merő fatalitás. Ugyanakkor a modern technológia, a statisztikai

(Folytatás a 6. oldalon)

II. János Pál a rózsafüzérről

A Boldogságos Szűz rózsafüzére, mely a második évezredben a Szentlélek indítására fokozatosan alakult ki, olyan imádság, melyet sok szent szeretett, és a Tanítóhivatal buzdit imádkozására. A maga egyszerűségében és mélységében most, az épp megkezdődött harmadik évezredben is nagyon jelentős imaforma, s az a rendeltetése, hogy az életszentség gyümölcsseit teremje. Nagyon jól beleillik annak a kereszténységnek a lelki újábra, mely 2000 év múltán sem veszített semmit a kezdeti frissességéből, s érzi Isten Szentlelkének „ezve a mélyre” készítését, hogy újra elmondja, sőt elküldje a világnak, hogy Krisztus, az Úr és Üdvözítő, „az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6), „az ember történelem célja, az a végpont, melyre a történelem és a civilizáció vágyai irányulnak”.

A rózsafüzér ugyanis – jóllehet jellegzetesen máriás imádság – lényegét tekintve krisztológikus. Alkotóelemeinek egyszerűségében sűrítve tartalmazza az egész evangéliumi üzenet mélységét, melynek mintegy rövid összefoglalása. Benne visszhangzik Mária imádsága, az ő örök Magnifikátja, a megváltó megtestesülés művéért, mely az ő szűz méhében kezdődött el. A rózsafüzérrel a keresztény nép beiratkozik Mária iskolájába, hogy bevessék Krisztus arca szépségének szemlélésébe, és az ő szeretete mélységének megtapasztalásába. A rózsafüzér által a hívő kegyelmek bőségét nyeri el, mintegy magának a Megváltó Anyjának kezéből. (...)

A rózsafüzér Mária tapasztalásából kiindulva kifejezetten szemlélődő imádság. Ha megfosztanánk e dimenziótól, természetét vesztené, miként VI. Pál hangsúlyozta: „Szemlélődés nélkül a rózsafüzér lélektelen test, s mondása azzal a kockázattal jár, hogy formulák mechanika nélkül elvesztik az értelmüket. Amikor imádkoztok, ne beszéljétek sokat, mint a pogányok, akik azt hiszik, hogy a bőbeszédűségükért találnak meghallgatást” (Mt 6,7). A rózsafüzér mondása természete szerint nyugodt, szinte késlelhetetlen lassú ritmust igényel, ami elősegíti az imádkozóban az elmékedést az Úr élete misztériumairól, melyeket annak szívéen keresztül lát, aki a legközelebb állt az Úrhoz, s melyekből elmondhatatlan gazdagság fakad.”

(Részlet a Rosarium Virginis Mariae című apostoli levélből)

A FORRADALOM ÉS AZ EGYHÁZ

Írta: Szántó Konrád OFM (1920–1999)

Gosztonyi Péter a „Feltámadott a tenger...” című nagyszerű munkája utolsó fejezetében elkészíti „Ötvenhat mérlegét”. Az első bekezdésben ezeket olvashatjuk: „A magyar forradalom történelmi értékelésében több mint harminc év távlatából sincs a Nyugaton élő és az otthoni magyar között különbség. Egy elenyésző számú kisebbség kivételével 1956 októberében mindenki számára, aki azt Magyarországon átélté, egy felemelő, nagyszerű, szívet melengető élmény volt. A nemzet talált akkor magára, visszanyerte önbecsülését, vizsgát tett magyarságából és demokráciából. Ötvenhatban Európa és az egész világ Magyarországra figyelt. (...) Mert 1956-os forradalmunk – joggal – az 1945 utáni világtörténelem egyik legkiemelkedőbb, legnagyszerűbb eseménye volt, amelyre nemcsak mi, de a későbbi magyar generációk is büszkén fognak visszatekinteni.”

A nemzethez – amely 1956-ban magára talált és kitűnőre vizsgázott magyarságából és demokráciából – szervezősén hozzártartozott a Katolikus Egyház is, amely a maga módján és eszközeivel kivette a részét a nemzet nagyszerű szabadságharcából. Kivette, mivel a magyar katolikus papság az általa vezetett hívekkel egyetemben a magyar néppel együtt érzett és együtt küzdött, majd együtt viselte el a megtorlás szörnyűségeit. Igen kevés pap lehetett, aki ne fogadta volna nagy örömmel a forradalom kitörését, örömeinek – legalábbis bizalmas körben – ne adott volna hangot, ne figyelte volna fokozódó lelkesedéssel a munkásfiatalok és értelmiségiek diadalmas harcait, és ne imádkozott volna buzgón a kivívott szabadság és nemzeti függetlenség fennmaradásáért. És ez a legtermészetesebb jelenség volt, hiszen a Rákosi-féle kommunista diktatúra a Katolikus Egyházat a többi vallásnál is kegyetlenebbül elnyomta, és létében a legerősebben fenyegette.

A forradalom és szabadságharc iránt érzett rokonszenv és együttérzés a papság körében nem mindenütt mutatkozott meg egyforma módon és erősséggel. Az azonban biztos, hogy a papság mindent a rábízott érdekeit tartva szem

Mindszenty bíboros szobra az esztergomi Mindszenty iskola udvarán

előtt, hivatelt nyugalomra intette, és őket a keresztény szeretet szellemében minden megmondolatlannal vagy gyűlölettel vezérelt cselekedettől visszatartani igyekezett. Ennek érdekében vettek részt az Egyház papjai a különféle felvonulásokon vagy gyűléseken. A papság, amely jól ismerte a Szovjetunió hatalmát és a kommunista rendszer erejét, hivatelt fél-tette, és – mint az események igazolták – joggal féltette a kiméletet nem ismerő bolsevisták bosszújától.

(Folytatás a 3. oldalon)

KÉT ÚJ BAZILIKA MAGYARORSZÁGON

Basilica minor rangot kapott a máriabesnyői és a máriagyúdi kegytemplom. Máriabesnyőn Juliusz Janusz apostoli nuncius és Beer Miklós váci megyéspüspök mutatott be szentmisét szeptember 7-én, a Kisboldogasszony búcsún, amelyen kihirdették a kegytemplom bazilika rangra emelését. Máriagyúdon szeptember 14-én ugyancsak Juliusz Janusz apostoli nuncius és Mayer Mihály pécsi megyéspüspök hirdette ki a jó hírt ünnepi szentmise keretében.

A máriagyúdi kegytemplom és -szobor

A pápai rendelkezés mindkét helyen nagy örömet okozott. Várható, hogy az eddig is igen látogatott kegyhelyek zarándokforgalma tovább emelkedik. Egyébként is világhírnévű a kegyhelyek forgalmának emelkedése, az úgynevezett zarándokturizmus fellendülése. Hazánk különleges módon nagyszámú zarándokhelye bír. Az Ipolyvágyi Németh J. Kriszostom írásaiból korábban kiadott „Mária-kegyhelyek Mária országában” című kötet 200 búcsújáróhely leírását tartalmazza a történelmi Magyarország területén. Közöttük találjuk természetesen a most „basilica minor” rangra emelt kettőt is, amelyeknek ismertetését a Kriszostom atya által leirtak alapján adjuk közre.

(Folytatás a 4. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Néhány szó a bűcsúról meg a túlvilágról

Oktoberi számunkban néhány már elég régen feltett kérdéssel foglalkozunk, amelyek azonban – úgy tűnik – arról tanúszkodnak, hogy olvasóinkat olyan témák is érdeklik, amelyek nem tartoznak hitünk és lelki életünk alapvető pontjai közé. Két olvasónk írásában is előkerül a „bűcsú” illetve „bűcsúnyeres” gyakorlata, amihez további kérdések kapcsolódnak, amilyen az evílág és a túlvilág közti összefüggés, az imameghallgatás és a bűnbocsánat problémája.

Mi a bűcsú?

Gondolom, hogy minden félreértés elkerülésére jó mindjárt bevezetőt tisz-táznai a fogalmakat. A jelenleg is érvényes egyházi szóhasználat „bűcsú”-n a bűnbocsánat után fennmaradó büntetés elengedését érti. Ez konkrétan azt jelenti, hogy ha valaki megbánta bűnét, és a szentgyónásban a feloldozás révén megkapta azok bocsánatát, ezzel még nincs elengedve a bűnökért kijáró büntetés. Más szóval: helyreállt ugyan a jó viszony Isten és az Ő parancsait megszegő bűnös között, de a bűn által okozott kár – ami legalábbis lelki kár, mert Isten rendjének felrúgása – nincs jóváteve. Ennek a jóvátevének számos formája lehetséges, de minden esetben megerőltető, szenvedéssel, lemondással jár, és ilyen értelemben büntetés jellege van.

Az Egyház, Jézus Krisztusnak a feltámadása hajnalán apostolainak adott oldó és kötő hatalmából kifolyólag, nemcsak a bűnököt bocsáthatja meg, hanem azok következményeit, azaz a büntetést is elengedheti. Az Egyház ezen a ponton Isten hatalmát gyakorolja, mégpedig az Ő nevében, az Ő megbízásából, mert csak Isten bocsáthat meg bűnököt, és engedheti el az értük kijáró büntetést. A büntetés-elengedés, a bűcsú lehet részleges vagy teljes. A részleges bűcsú mértékét *napokban* szokták jelezni (pl. 50 napos vagy 100 napos stb. bűcsú), ami annyit jelent, hogy a bűnbocsánat után fennmaradó büntetésből annyi napig tartó bűnhődést, vezeklést enged el az Egyház.

A „bűcsú” szó eredete

„A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára” szerint a szó ótörök származék, alapjelentése „felmentés, engedelm”, ebből származott a „távózásra való engedély”, illetve a „köszöntés a távözásokor” – a bűcsúzás; vallási vonatkozásban pedig a „bűnbocsánat”, és mindaz, ami ezt a célt szolgálta, például zarándoklat, részvetél a templomszentelési ünnepen (templombűcsú).

Az egyházi bűcsú-praxis kezdetei

Ezek visszanyúlnak a keresztényüldözések idejére. Megesett, hogy egyes keresztények a vértanúságtól való féltelmében megtagadták a hitüket, vagy legalábbis megpróbálták egyezkedni az őket kihallgató római tisztviselővel. Ezeket, ha vissza akarták térni, a keresztény közösség nehezen, csak kemény és hosszú vezeklés után fogadta vissza. Ebben az időben történt, hogy a közösségnek azok a tagjai, akik életben maradtak ugyan, de az üldözéskor különösen sokat szenvedtek, erre való hivatkozással kiálltak a visszatérni akaró, bűnbánó hittagadók és egyezkedők mellett. Ez a keresztény szolidaritás, a lelki javuknak és a mintegy közös tulajdona, egymás javára való kicserélhetősége volt az alapja a bűcsúnyeres egy másik fajtájának, a bűcsúnak mások javára. Arra való hivatkozással, hogy az Egyház mérhetetlen lelki kincstárral rendelkezik, amely a vértanúk és minden szentek, sőt Jézus Krisz-

tus és Édesanyja kimeríthetetlen érde-meiből tevődik össze, egyre inkább elterjedt a pápák által is jóváhagyott gyakorlat, amely ilyen módon, ebből a lelki kincsből enyhítette a bűnbocsánat után fennmaradó büntetés keménységét. Persze egészen „ingyen” nem ment a dolog: aki bűcsút akart nyerni, bizonyos „vezeklés”-től nem mentesült; bőjt, önmegtagadás, lemondás, imádság fokozott mértékben, és jócselekedetek (például szegények istápolása, betegek gondozása), esetleges zarándoklatok mindvégig – legalábbis jelképesen – emlékeztettek a jóvátevel szükségességére.

Bűcsúnyeres mások számára

Innen már csak egy lépés a bűcsú-praxis kiterjesztése a meghalt hűvekre, akik haláluk után a tisztítótűzben szenvedve várták, hogy a bűnbocsánat után fennmaradó büntetésüket kitöltsék, immár egészen tisztán Isten szinelátására jussanak. Minthogy az Egyház kezdetül azon az állásponton volt, hogy „szent és jámbor gondolat” ... engesztelő áldozatot bemutatni a halottakért, hogy megszabaduljanak bűneiktől (2Mak 12,45), lehetővé tette, hogy a földön élő hűvek bizonyos feltételek mellett bűcsút nyerhesse-nek a megholtak számára, és ilyen módon juttassák kifejezésre összetartozásukat a „szentek közösségében”, és ragaszkodásukat halottaik iránt.

Sajnos ez a szép gondolat a gyakorlatban néha furcsa jelenséggé fajult helyenként. Az úgynevezett „toites-quoties” (annyiszor-amennyiszor) bűcsú révén a bűcsúnyeresi szándék szinte beteges formát öltött, amennyiben a bűcsúnyeres feltételei értelmében, ahányszor valaki a kegyelem állapotában bizonyos napokon templomot látogat, és ott elmond egy Miatyánkot, egy Údvözlőgyet és egy Dicsőséget a Szentatya szándékára, teljes bűcsút nyerhet, és azt felajánlhatja egy halottért. Így az történt, hogy egyesek naphosszat a templomot járták be meg ki, hogy így minél több tisztítótűzben szenvedő lélek juthasson a Mennyországba. Egy ilyen automatizmus biztosan nem állt az Egyház szándékában.

A bűcsú-praxis egyébként a történelem során többször öltött olyan formákat, hogy a következmények óriási károkat okoztak az egész kereszténységnek. Hadd emlékeztessék rá, hogy Luther Márton eredetileg ilyen visszaélésekkel szemben lépett fel, és csak akkor szakadt el a Katolikus Egyháztól, amikor tiltakozásának nem volt foganatja. A római Szent Péter-bazilika újjáépítésére meghirdetett gyűjtés ugyanis a bűcsúnyeres lehetőségével volt összekötve, amit sokan úgy értelmeztek, hogy jó pénzért meg lehet vásárolni a bűnök bocsánatát.

Ezek a visszaélések persze nem teszik helytelenné az Egyház bűcsúról szóló tanítását. A helyes álláspont újrhangosul-tózására tette közzé VI. Pál pápa 1967-ben apostoli iratát a bűcsúról szóló tanítás megújítására és megtisztítására.

Az angolai római katolikus lelkesítés szeptember 7-én tartotta hagyományos Szent István-ünnepét. A szentmisét Kránitz Mihály teológiai tanár, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezetője, Virágh József angolai magyar főlelkész, és Mgr. Túttö György atya mutatták be. Ekkor adták át első alkalommal a Szent István-díjat, melyet az Angolai Római Katolikus Magyarok Egyesületének titkára, Kovács Ételka vehetett át.

Néhány további kérdés

Amint jeleztük, a bűcsúnyeres egyik feltétele a kegyelmi állapot, azaz a mentesség a súlyos bűntől. Ezért írja elő az Egyház, hogy előtte szentgyónást kell végezni. Ha azonban a hívő nincs tudatában súlyos bűnnek, akkor elég, ha felindítja a tökéletes bánatot, ami elegendő a szentáldozáshoz is. Erre az esetre különösen is vonatkozik, amikor valakinek nincs alkalma, hogy gyakrabban győnjék.

– Németsországi olvasónk még egy érthetetlen esetről számol be. Családjának egyik tagja esküvőre készült. Amikor a fiatal pár az esküvői gyónást el akarta végezni, a pap kijelentette: „Mevolt az első gyónás, áldozás. Most minek győnni?” Olvasónk megdöbbenése leírhatatlan volt. Az anyám is. Csak azt tudom elképzelni, hogy félreértették egymást, vagy hogy nem katolikus pappal beszéltek. De ha a katolikus pap ténylegesen ilyet mondott, akkor jelenteni kell a püspökségnek.

– Egy párizsi olvasónk felteszi a kérdést: Ha több a halottunk, akinek javára teljes bűcsút szeretnénk felajánlani, mint amennyi teljes bűcsút nyerhetünk, akkor mi a teendő? Döntünk mi, hogy ki kapja?

En úgy gondolom, hogy ennek elődöntését nyugodtan bízhatjuk a Jóistenre: Ő tudja legjobban, melyik halottunknak van leginkább szüksége a büntetés elengedésére. Végül is Ő az, aki dönt.

– Ugyanez az olvasónk azt állítja, hogy valamelyik cikkemben megjegyeztem, a túlvilág hely. – Nos, nekem sose volt ez az álláspontom, és nem tudom elképzelni, hogy milyen mondatokat lehetett így érteni. Magától értetődő, hogy a túlvilágban nem létezik se tér, se idő, hiszen az tisztán szellemi valóság. Más lapra tartozik, hogy mi, emberi értelmünkkel, a térhöz és időhöz kötött gondolatvilágunkkal nehezen tudunk elképzelni e kategóriák nélküli valóságot, például az örök pillanatot, vagy a végtelen pontot, márpedig az örökkévalóság és a végtelenség másképp nem közelíthetők meg. Egyébként helyesen állítja, hogy a mi fogalmaink Istenről és az Ő világáról csak analóg értelemben érvényesek. És azt is el tudom fogadni, hogy amint az első ember bűne az egész mindenséget magával rántotta, úgy a Megváltás is az egész kozmoszra vonatkozik.

– Egy másik túlvilági nehézséget is említ: hogyan képesek a szentek megérteni és meghallgatni egy hozzájuk intézett kérést, ha nem értenek az imádkozó nyelvén. Olvasónk megoldásként a Bolyai-geometriát javasolja, amely szerint a párhuzamos egyenesek a végtelenben találkoznak. Így ér el végül minden ima a túlvilágba, és érthetővé válik a túlvilág nyelvén.

Nézetem szerint a megoldáshoz nincs szükségünk a zseniális Bolyai geometriájára, tekintve, hogy Istennél a nyelvi különbségek nem játszanak szerepet. Mondhatnánk, a kapcsolat Veale a szív nyelvén történik. A szentek pedig arról szereznek tudomást, amit – minthogy Benne élnek – általa megtudnak, és ez megint csak Isten nyelvén, a szív, a szeretet nyelvén történik. Gondolom, se Neki, sem a többi mennybéli lakónak nincs szüksége tolmácsra ahhoz, hogy megértsenek bennünket.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Oktoberre

Általános szándék: Hogy a püspöki szinódus segítse a püspököket és a teológusokat, a hitoktatásokat és a lelkipásztori munkatársakat, hogy Isten szavának szolgálatában bátran adják tovább a hit igazságait, közösségen az egész Egyházzal.

Oktober tekintélyes részét kitölti a püspöki szinódus 12. közgyűlése: 5-én kezdődik, és 26-áig tart. A kijelölt témát két évvel ezelőt tették közzé: „Isten szava az Egyház életében és küldetésében.” A püspökök munkáját, a kialakult szabályzatnak megfelelően, a 2007 áprilisában megjelent iránymonalak (lineamenta) és kérdőív voltak hivatalosan a terjesztésére. A visszhangok és válaszok felhasználásával hosszú és alapos munkadokumentum készült Rómában; ennek terjesztése és megjelenése 2008 pünkösdeje, terjedelme pedig 38 sűrűn nyomtatott A4-es oldal. A dokumentum 30 fejezetre oszlik, 113 jegyzettel. Nyilván már az előkészítő munkát sok imádság kísérte: gondoljunk főleg az érdekelt püspökökre, teológusokra, a dokumentumok szerkesztőire, akik mind imádságban egyesülve Isten Igéjével és szavával végézték feladatukat. Hozzájuk csatlakozunk most mi is sokan, hívő keresztények, akiket szintén Isten szava érlet.

„Isten Szava elsősorban Jézus Krisztus, ember és Isten. Az örök Fiu az a Szó, aki öröktől fogva létezik az Atyában, mert ő maga Isten. (...) A Szó feltárja az egy és három Isten misztériumát. A Szó, akit öröktől fogva kimond az Atyaisten a Szentlélek szerezetében, jelenti a párbeszédet, kifejezi a közösséget; bevezet a Szentháromság boldog életének mélységeibe. – Jézus Krisztusban, az örök Igében Isten kiválasztott minket a világ teremtése előtt, eleve arra rendelve, hogy fogadott gyermekei legyünk. Miközben a Lélek lebegett a vizek felett, és sötétség borította a mélységeket, az Atyaisten elhatározta, hogy Szava által megteremtí az eget és a földet. (...) A Szó nyomai megtalálhatók a teremtett világban. (...) A teremtés remeke az ember, aki képes arra, hogy párbeszédben legyen a Teremtővel, de arra is, hogy a teremtésben észlelje Szerzőjének jegyét, a teremtő Igét, és hogy a Lélek által közösségekben éljen azzal, aki van, az élő és igaz Istennel.”

A munkadokumentum előszavából vett idézet folytatásaként a bűnbocsánattal, a választott néppel és a szövetségkötéssel, majd az Ige megtestesülésével, „Isten Igéjének, aki mindenben hasonló hozzánk, a bűnt kivéve, emberi módon kellett kifejeznie magát, szavakkal és gesztusokkal, amelyekről beszámol az Újszövetség, különösen az Evangéliumok.” „Megvilágosítva a Szentlélektől, aki a feltámadott Úr ajándéka, és a tanítóhivataltól vezelve, a hűvek kutatják az Írásokot, és egyre inkább megközelítik teljes jelentésüket, találkoznak Isten Szavával, az Úr Jézus személyével, vele, akinek örök életre szóló igéi vannak.”

A szinódus témájának többféle dimenziója van: krisztológiai értelemben, pneumatológiai (Szentlélek-tani) értelemben, szentháromságos dimenzió. Ezek a dimenziók gazdag és sokrétű valóságot járnak át. A szinódus feladata az lesz, hogy a mai (ugyanakkor összetett és problémás, Isten szava iránt sokszor közömbös vagy ellenséges) világban elősegítse a keresztény közösség érzékenységének, elmélyülésének, küldetés iránti lelkesedésének, a világban való okos és dinamikus jelenlétének fellendülését. Mi, az imádkozó Egyház, fogjunk össze a szinóduson összegyűlt püspökeinkkel!

II.

Missziós szándék: Hogy ebben a misszióknak szentelt hónapban a Pápai Missziós Művek és más szervezetek révén minden keresztény közösség szükségét érezze annak, hogy imádsággal, áldozattal és anyagi segítséggel vegye ki részét az Egyház egyetemes missziójából.

(Folytatás az A. oldalon)

ISTENTŐL KAPTA A BÖLCSÉSSÉGET...

Szent István-ünnep és
Szent Jobb-körmenet

A Szent Jobb jelenlétében Erdő Péter bíboros, Juliusz Janusz apostoli nuncius és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai mutatták be az ünnepi szentmisét a Szent István-bazilika előtti téren, amely megtelt az ország minden részéből és a határon túlról érkezett zarándokokkal.

Jelen volt Sölyom László jelenlegi és Mádl Ferenc volt köztársasági elnök, a diplomáciai testület több tagja, és számos közéleti személyiség.

Erdő Péter bíboros a szentmise elején mondott köszöntő szavaiban kiemelte: Szent István hazája valódi apostola volt. Most is velünk van, életet, célt és reményt merítünk abból az örökségből, amit tőle kaptunk, és amelynek alapja a szilárd hit volt. Az önzés zsákkutájába tévedt ember nem tud megbirkózni napjaink olyan komoly problémáival, mint a környezet rombolása vagy az éghajlatváltozás. Ehhez hitre, reményre és szeretetre van szükség.

Kövessük Szent István családját, ha kell, vállaljunk áldozatokat is bizalmunkat, becsüljük meg a beteget és az időseket, fogadjuk el, és neveljük szeretettel a gyereket, mert bennük van népünk jövője – fogalmazott köszöntő szavaiban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke.

A homíliát Majnek Antal munkácsi püspök mondta. Beszédében kiemelte: Szent István király Istentől kapta a bölcsésséget. Valódi odaadás, és egyes ember megújulása, megterése nélkül egyetlen ország sem tud megújulni – figyelmeztetett Majnek Antal, és Wass Albert szavait idézte: „minden bizonyon eljön az idő, amikor fölébred a völgyek magyarjaiban a lélek, s keresni fogják az igaz utat, mely pusztulásból győzelembe, nyomorúságból az Úr gazdag dicsőségébe vezet vissza, ahonnan valamikor nagyon régen magunk gyarlósága folytán hibás útra tértünk.”

A körmenetben a Szent Jobb előtt az Apostoli Szentszék által elismert szerzetes- és lovagrendek, az apostoli élet társaságai, valamint a plébániák zarándokcsoportjai vonultak, idén először közösen énekelve a rózsafüzért.

Neumayer Katalin/Magyar Kurír

Részlet Majnek Antal munkácsi püspök szentbeszédéből

(...) Isten nélkül, hit nélkül nem lehet országot építeni és megtartani. Nem lehet sem a társadalom, sem az egyén szintjén növekedni, virágozni életet élni. István király az Urístenre alapozta országirányító tevékenységét, és az ország növekedett, erősödött. Bizonyára hallotta Szent Ágoston tanítását, miszerint az állam feladata a népet az időviségre újjáévezetni, s azon megtartani. A mai társadalom megpróbálja kizárni Istent a közéletből, az alkotmányból, az oktatásból, a médiából – azután csodálkoznak, hogy miért van annyi baj az emberekkel és az országgal. (...)

(Folytatás az 1. oldalról)

Ahol a forradalom gyorsan győzött és megerősödött, mint pl. Győrött és Szombathelyen, a lelkészek bátran kiálltak a nép jogaiért, és hangosan követelték a vallás szabad gyakorlatát.

A forradalomban való lelkes és határos részvételnek a megkorlátozott idősorában meg is lett a következménye. A legtöbb papot, mintegy 27-et, a Győri Egyházmegyéből tartóztatták le, és ítélték el rövidebb vagy hosszabb ideig tartó börtönrre, illetve internálásra.

Aránylag sok lelkészt vettek őrizetbe a következő egyházmegyékből. Az esztergomból 20-at, a váciból 19-et, a szombathelyiből és a székesfehérváriából egyaránt 17-et. A szerzetesek közül a legtöbb, 11 a jezsuiták közül került ki. Utánuk kilenccel a piaristák következtek. A vagy kihallgatásra vitt, vagy fogva tartott szerzetesek száma 44-re tehető. Összesen 176 körül mozog az 1956 novemberétől 1957 végéig meghurcolt egyháziak száma.

A Katolikus Egyház helyzetét igen kedvezőtlenül érintette a mintegy félszáz egyházmegye és legalább ugyanennyi szerzetes-pap és papnövendék disszidálása is. A legfájdalmasabb csapást azonban három lelkész és egy nővér halála jelentette. Kenyeres Lajos tiszavárkonyi plébános és Brenner János rábakethelyi káplán a belügyi szervek gyilkolták vagy gyilkoltatták meg. Szent Vilmos karmelita atyával az orosz katonák géppuskasorozata végzett, amikor reggel ablakának redőnyét felhúzta. Bakonyi Orsolya szerzetes nővér életét a harcok idején a lakásába beható golyó oltotta ki.

A sok áldozat is beszédesen bizonyítja a Katolikus Egyháznak a forradalom melletti kiállását, és a zsarnoksággal való szembe fordulását.

Erről tanúskodik még az a lelkesedés is, amellyel a papság és a hívek főpásztorukat, a rabságából kiszabadult Mindszenty bíborost fogadták, minden szavát lesték, minden óhaját és parancsát hűségesen igyekeztek teljesíteni.

A papságnak és a híveknek a forradalom idején a néppel együtt érző, a har-

cosokat, ha gyakran mással nem, legalább imájával támogató, pozitív szerepét a legvilágosabban a hatalmukat visszaszerzett pártfunkcionáriusok veték észre. Ezek tisztában voltak azzal, hogy nemcsak a tűz és a víz nem fér meg egymás mellett, hanem a vallás kiirtását célul kitűző materialista bolsevizmus, meg az Isten és az ember közti kapcsolat elmélyítésére törekvő kereszténység sem. Valamelyikük előbb vagy utóbb el fogja pusztítani a másikat. Ha a papok nem is fogtak fegyvert, vagy nem is lelkesítették hangosan harcra a zsarnoki rendszer ellen küzdő forradalmárokat, pusztá létiük és papi tevékenységük, az Isten földi és örök országát hirdető, meg a gonoszság végző bukását prédikáló tanításuk összhangban állt azoknak a fiataloknak a céljaival és fegyveres harcával, akik a nemzetet meg akarták szabadítani a gyűlölt bolsevista diktatúrától. Mindezt a kommunista vezetők nem bízták az Egyházban, még számos békepapban sem. Erről tanúskodik, hogy a

történi rábírása, hogy szabadulásukért cserében hagyjanak föl papi hivatásukkal.

Mint az események bemutatása során láttuk, a nyomozók és a bírák erőfeszítése nem egyenlő sikereseznek bizonyultak. A vallás gyengítése végett a rendszer igyekezett minél több papot megvonni a működési engedélyt, vagy megtiltani nekik a hitoktatási munka végzését. Az istentiszteleti élet terén elrendelt korlátozások is csökkentették a lelkesi munka hatóságát. Ezt szolgálta még a papság megfélemlítése is. A buzgó papok meggyilkolásának, rendszeresen megismétlődő és tömeges letartóztatásoknak, a rendőri zaklatásoknak hírére nem egy pap visszahúzódt a templom és a sekrestye falai közé, és semmi olyat nem mert tenni, amit az Egyháziügyi Hivatal nem engedett meg, vagy legalábbis nem tűrt el.

A rendszer támogatását főleg a békepapi mozgalom restaurációjával érte el a hatalom, amely a Mindszenty bíboros és több püspök, majd a Szentek által vezetett egyházi állásaihoz elmozdított mintegy harminc békepapot visszajuttatott régi pozícióiba. Ugyanakkor az Egyháziügyi Hivatalnak és a titkosrendőrségnek sikerült több tehetséges papot megnyernie a békemozgalom, és ezen keresztül a rendszerrel való együttműködés számára.

A papság nagy többsége azonban, ha félelemből vagy érdekből el is járt a békegyűlésekre, fel is olvasta az ócskavas- és természetgyógyításra, békekölcsön

jegyzésére stb. buzdító körleveleket, nem tartozott a rendszer aktív kiszolgálói közé.

A legszomorúbb jelenségnek a besúgásra való beszervezést kell mondanunk. A hitleri náciizmus és a sztálini bolsevizmus tapasztalatait átvevő magyar titkosrendőrség hihetetlen kitarással teljes a papok magánéletét. Ha egy letartóztatott lelkészből a nyomozók valamilyen komolyabb erkölcsi botlás bevallását ki tudták csikarni, vagy a szabadon működőknél valamilyen súlyosabb nemi, illetve gazdasági vétséget fel tudtak fedezni, azt a legtöbb esetben besúgásra kényszerítették. Hogy hányan voltak ezek a szerencsétlenek, lehet, hogy csak egyelőre, de lehet, hogy sohasem tudjuk megállapítani.

A rendszer minden próbálkozása, hogy a papság gerincét megtörje, illetve az egyháziakat a rettegés állapotában tartsa, számos papnál nem vezetett eredményre. Az Egyház nagy szerencséjére sokan voltak, akiket nem sikerült meghátrálásra, meghunyászkodásra, visszavonulásra kényszeríteni. Ezek, így pl. a Regnum Marianum-közösség papjai, meg számos báziscsoport vezetői és tagjai, valamint sok pap és apáca megtorlással, börtönnel dacolva gasztorálták még a legveszélyesebb területen is, a fiatalok vallásos nevelésénél. Az is vizsgálati jelenségnek számított, hogy a papság, mindenekelőtt az alsópapság nem csekély része nem ijedt meg annyira, mint amennyire az ÁEH szerette volna, és hivatását legalább a templomban, sekrestyében és plébánián lelkiismeretesen végezte.

Ezeknek a meghurcolt állásukkal a kész hős egyháziaknak, továbbá a lelkesi hivatásukat becsületesen teljesítő papoknak köszönhető, hogy a magyar Egyház szilárd maradt, élt és dolgozott, és sikerült a sötétség néhány évtizedét átveszelve, egy új, a kommunista diktatúrát megelőző állapotnál is biztatóbb jövődőt elkezdeni. □

A FORRADALOM ÉS AZ EGYHÁZ

Mindszenty József bíboros egy archív felvételen

MUK időszakában nem egy békepap őrizetbe vételét is elrendelték. Az ateista államgépezet a forradalmi erő levertését, és hatalmuk végleges megerősítését szükség szerűen a kommunizmus egyik alapvető célkitűzésének megvalósítására is felhasználta. Ez pedig nem volt más, mint a vallás fokozatos elorsvasztása, és – ennek érdekében is – lehetőleg minél több pap megnyerése a kommunista állam érdekeinek kiszolgálására.

A vallás elorsvasztását mozdították elő a tömeges letartóztatások, a börtönben alkalmazott kínzások, és a fogságba vetett lelkészeknek, illetve kispapoknak arra

A PANNONHALMI FŐAPÁT SÃO PAULO-BAN

A magyar bencések által alapított (1954) São Pauló-i Szent Gellért Apátságban augusztus 11–24. között általános vizitációt tartott Várszegi Asztrik pannonhalmi főpát, a Magyar Bencés Kongregáció prézeze. Augusztus 16-án a Magyar Házban a Könyves Kálmán Szabadegyetem rendezésében Magyarország és az Európai Unió címmel előadást tartott a magyar közönségnek. Előadásában e kapcsolat egyházi vonatkozásairól beszélt. Augusztus 17-én a Szent István-napi szentmise alkalmat

Szentmise a Szent Gellért Apátságban

bi biztosított a São Pauló-i és más braziliai magyar közösségekkel való találkozássra Várszegi Asztrik főpátnak, aki az ünnepi homíliájában hangsúlyozta, hogy „Szent István király izzó szeretettel szerette” fiát, Imrét. A családokban István

példájára, felelős szeretettel kell a fiatalokat szeretni, hogy azok a társadalom útvesztőiben léleklében, hitben épek maradhassanak.” A Szent István-napon mintegy háromszáz magyar vett részt.

(Várszegi Asztrik braziliai naplórészleteit következő számunkban közöljük)

Gyermekeknek

A DÉLI HARANGSZÓ

Minden délből megszólalnak a katolikus világ harangjai, s immár századok óta hirdetik a magyarok dicsőségét. De tudjátok-e, hogy miért?

Kezdjük egy kicsit a messi távolból, és nemcsak időben, de földrajzilag is. Minden évben október 23-án emlékezzünk Kapisztrán Szent Jánosra, aki 1386. június 24-én született Dél-Itáliában, Capestranóban. Édesapja a nápolyi király hűbérese volt, de korán életét vesztette. A kis János szeme láttára égették fel lakóhelyüket, aki már gyermekként nagyon okos volt, pláne később, miután tíz évig tanult Perugiában, a jogi karon. Ki is neveztek őt a Nápolyi Királyság legfőbb bírósága elnökének, később még városi kormányzó is lett.

Amikor aztán eljegyzett egy nápolyi grófkisasszonyt, fordulat állt be az életéből. „Szeresd embertársadat, mint saját magadat.” (Mt 22,37-39)

Még azoknak is világos, egyértelmű ez a kifejezés, akik nem jártasak a keresztény hitben. A Főparancsolat nem más, mint a szeretet parancsa. A szeretetről nagyon sokan írtak már, könyvtárnyi az irodalma ennek a néhány szentírási sornak... S mégis, minduntalan nekünk szegezik a kérdést: mit jelentenek ezek a jézusi szavak a hétköznapok, a mindennapi élet forgatagában? „Szeresd Istent és embertársadat, mint saját magadat” – ez egy érzés, egy lelki állapot, egy fülbemászó drazs-szöveg, amiről olyan sokat hallhatunk? Szeretni nemcsak azt jelenti... Szeretni: egy élet, amiből hiányzik a félelem. Hiányzik a kudarctól, a másik elvesztésétől, a hű-

Szeretesként negyven évén át prédikált, legalább egyszer naponta, s volt olyan is, hogy három óra hosszat. Gyógyító erővel rendelkezett, még a pápa meg a bitorokosok is segítségét kérték.

Most aztán ugorjunk egy nagyot. 1455 májusában átlépte a magyar határt. Segítségünkre jött a török ellen. A megbízatást magától III. Calistus pápától kapta. Itt aztán Hunyadi János segítőtje lett, aki kereszties hadjáratot vezetett. A több tízezres sereg Kapisztrán Szent János hite és gyújtó szavai hatására indult hadba. Noha a szultán is együtt harcolt a saját katonáival, nem tudtak ellenállni, végül is elmenekültek.

Amikor a győzelem híre Rómába ért, a pápa elrendelte, hogy a déli harangszó ennek állítson örök emlékeztetőt, de még egy ünnepnapot is kijelölt nagy örömeiben. Azóta milliónyi harang hirdeti dicsőségünket az év minden napján. Sőt, minden órában, hiszen tudjátok, a Föld valamelyik pontján mindig dél van.

András bácsi

Fiataloknak

A SZERETET PARANCSA

„Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elméd-ből.” „Szeresd embertársadat, mint saját magadat.” (Mt 22,37-39)

Még azoknak is világos, egyértelmű ez a kifejezés, akik nem jártasak a keresztény hitben. A Főparancsolat nem más, mint a szeretet parancsa.

A szeretetről nagyon sokan írtak már, könyvtárnyi az irodalma ennek a néhány szentírási sornak... S mégis, minduntalan nekünk szegezik a kérdést: mit jelentenek ezek a jézusi szavak a hétköznapok, a mindennapi élet forgatagában? „Szeresd Istent és embertársadat, mint saját magadat” – ez egy érzés, egy lelki állapot, egy fülbemászó drazs-szöveg, amiről olyan sokat hallhatunk? Szeretni nemcsak azt jelenti... Szeretni: egy élet, amiből hiányzik a félelem. Hiányzik a kudarctól, a másik elvesztésétől, a hű-

lenség-től való félelem... Úgy élni, cselekedni, szólni, kapcsolatokat építeni, hogy azokban soha semmi nyom ne legyen kétértelműségnek, homályos, titkolózó, valamint elhallgató szándéknak. „Mint saját magadat”, őszintén, másokat elfogadni úgy, hogy vannak hibáikkal, gyengeségeikkel, de erényekkel, talentumaikkal is...

Jézus nagyon sokszor ezekkel a szavakkal köszöntötte tanítványait: „Bekészség nektek! Ne féljete!” Teszi ezt azért, hogy figyelmeztesse tanítványait: ami emberi kapcsolataikban alapvetően fontos, hogy sikeresek legyenek, hogy békében és nyugalomban éljenek, az Istennel, Vele kapcsolatosan is érvényes. Őszintén, félelmetől mentes élet. Ahol nincs félelem, ott van helye a szeretetnek, Isten és a felebarát iránt.

Pál atya

EMÉSZTŐ GONDJAINKBAN PÁRTFOGÓINK

Márton Áron (1896–1980)

Püspöki jelmondata: „Nem vonakodom a munkától!” Hosszú munkássága alatt népe fennmaradásáért, hívei hitűségéért küzdött és szenvedett.

Imameghallgatás Márton Áron püspök közbenjárására: „Munkatársnóm 14 éves kisfiát agyulaganattal kellett műteni. Az orvosok 20% esélyt adtak a műtét sikerének. Imáinkban segítségül boldogult Márton Áron püspök ürözhö folyamodtunk. A jó Isten meghallgatta kérésünket, a műtét sikerült, és majd iskoláit is tudja folytatni.” (Dévai édesanya)

A boldoggá avatások menete (2.)

Az említett bizottságoknak nagy körültekintéssel meg kell vizsgálni minden olyan könyvet, irattári anyagot, amelyet Isten Szolgája írt vagy róla írtak. Abban az esetben, ha van bennük a Katolikus Egyház tanításával ellentétes kijelentés, akkor tisztázni kell, vagy ha ez nem lehetséges, le kell állítani az ügyet.

Mellékelni kell a személyazonosságra vonatkozó iratokat: keresztlevél, bérálási igazolás, különböző bizonyítványok, jellegzetes fényképek stb.

Az összegyűjtött aktákat a Vatikánban elfogadott nyelvet valamelyikére le kell fordítani (latin, olasz, spanyol, francia, angol és portugál).

„A vallainkra nehezedő szerep nagy és felelősségteljes, de úgy becsülnek meg, s az idők mérlegén annyit nyomunk, amennyi igazi értéket önmagunkban, magatartásunkban, feladataink teljesítésében felmutatunk.” (Márton Áron)

Elérhetőségeink: 1125 Budapest, Felső Svábhegyi út 12. (Levélcíme: 1525 Budapest, Pf. 131.) Telefon: 06-1/201-0979; fax: 356-8200. http://mindszenty.lapja.hu E-mail: ungmind@vnet.hu

KÉT ÚJ BAZILIKA...

(Folytatás az 1. oldalról)

Máriagyűd

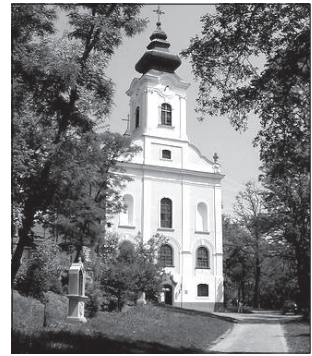
A honfoglaló magyarok itt már keresztény szlovénokat találtak, akikről csakhamar átvették a keresztény hitet együtt a Szűzanya tiszteletét is.

A mostani kegytemplom 1739–42 között épült. A régi kápolnácskát mint szentélyt beleépítették a mostani templomba. A „gyűdi Szűzanya” első, ősi kegyzsobrá – mely egyidős volt a magyarok megtéréseivel – egészen a török megszállásig maradt meg. Ekkor elveszett, de nem nyomtalanul. Ugyanis 1927-ben a pécsi Ferenc-rendi zárdatemető, és a szentély mögötti régi zárdatemetőben a csontok között egy tömör rézből készült, XIV. századból származó máriagyűdi érmét találtak. Az érmén a Szűzanya mint királynő van ábrázolva paláttal, jobb kezében joggal, és a fején koronával. A Kiszűz nincsen a karján, mert abban az időben ez az ábrázolási mód nem volt szokásban. Az érmét ma a pécsi múzeumban őrzik.

A török uralom alatt egy ideig a görögkeletiek használták a templomot, majd a kálvinisták. De a buzgó hívek záradoklata a szent helyre ezekben az időkben sem szünetelt. 1690-ben visszakapták a kegytemplomot a katolikusok, de ekkor már alig voltak e térségben hívek, és hiányzott a Szűzanya kegyzsobra is. A visszatérő ferences atyák P. Králysevics Tamás plébános vezetésével Kaproncáról hoztak egy Mária-szobrot, melyet a padlásra találtak. 1704-ben Siklóra, majd Eszékre vitték ezt a szobrot a kuruc-labanc zavargások miatt. A béke helyreállítása után az eszékiek nem voltak hajlandók a kegyzsobrot Gyűdnek visszaadni. Radonay Mátyás pécsi püspök új szobrot – az eszékiekét a mását – készíttetett a gyűdi kegytemplom számára. Ez a mai napig Máriagyűdön van az oltár. A kegyhelyen a csodás imameghallgatások és gyógyulások tovább folytatók, és azóta is egymást érik. Az 1737-es pestis idején a nép a gyűdi Szűzanyához fordult segítségért. A hívek a hatósági tilalom ellenére is tömegesen jöttek, szinte lopakodtak Máriához, „árkon-bokron keresztül”. A járvány hamarosan megszűnt. A templom pedig hamarosan kicsinek bizonyult, ezért 1739–1745 között a mostani kéttornyú kegytemplomot építették a mellé helyezett zárdával együtt. A kegyhely jelenlegi impozáns képének kialakításában legnagyobb érdeme P. Schneider Vencel házfőnöknek volt. A kegyhelyet gondozó ferenceseket az ateista hatóságok 1950-ben eltávolították, azóta pécsi egyházmegyes atyák vezetik.

Máriabesznyő

Grassalkovich Antal 1758-ban elhatározta, hogy birtokán a Loretói Boldog-

A máriabesznyői kegytemplom

asszony tiszteletére kápolnát épített. De a helyre nézve még nem döntött. Akkoriban a gödöllői út mentén, egy domb tövében – valószínűleg még a 13. században itt élt premonstréai által épített templom háromszáz éves romjai állottak sűrű erdőszéltől takarva. A bozót eltávolítása közben történt, hogy Fidler János gödöllői születésű kömives álmod látott, ugyanakkor titokzatos szózatot is hallott: „Ha a templom romjai között – ahol hajdan a főoltár állott – ásní fogsz, szép tárgyat találsz.” Serényen fogott neki a munkának, és alig vette kezébe a csákányt, azonnal észrevette, hogy valami kemény tárgya ütözködik. Egy jókora kő volt. Midőn a követ kiemelte, az alatta lévő földben csonttárgyra bukkant. Ezt a törmelékét megtisztította, és örömmel észlelte, hogy az a Boldogságos Szűzanya szobra. A szobrocskát a gróf azonnal üvegszekrénykébe, mintegy ereklyetartóba foglaltatta, és az épülő templom főoltárára helyezette. A Boldogságos Szűzanya e rendkívüli módon föltálat szobrocskája a műtörték szerint a 11–12. századból való. A szemléző meglepődve szemlélheti a Szűzanya arcán lévő földöntúli bájít és jószágos mosolyt. Mígazi Krisztóf váci megyéspüspök és bíboros az ezüst ereklyetartó hátlapjára a következő írást vetette: „Midőn gróf Grassalkovich Antal, a magyar királyi kincstár elnöke, Gödöllő melletti pusztán az idők viszontagságaitól elpusztult templomot ismét fölépítette, a Boldogságos Szűznek e szobrocskája, mely a templom romjai alatt mintegy háromszáz évig eltemetve feküdt, isteni sugallatra, sértetlenül megtaláltatott 1758. április 19-én.”

A máriabesznyői kegyhely pedig azóta is a magyarok által nagyon kedvelt és szeretett kegyhelyek közé tartozik. 1989-ben a kegyhely őrzői, a kapucinus szerzetesek is visszatértek, de azóta létszámbéli okán ismét eltávolították. Jelenleg a Váci Egyházmegye gondozásában áll a kegytemplom és a kolostor. □

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Oktoberre esik (idén 19-ére) a missziós világnap, a missziós hét zárónapja. Ennek a hétnek minden évben sajátos témája van. A 2008-as téma így szól: „Szeretetek fázadozásban bontakozzék ki!” (Szó szerint: „Szeretetek vegye a fázadozást!”) Mostani havi szándékunk megfogalmazói a 2006-os témát tartották szem előtt: „A szeretet, a misszió lelke.” Végül is a két téma szorosan összetartozik.

(Az érem egyik oldala.) A missziós segítés, ha nincs benne a szeretet mélysége, inkább csak szociális, emberbaráti tevékenység. Isten a misszióval minden ember iránt szeretetre indít és segít, egyben a segítő szeretet tanítására ösztönöz is. Ezt élte Istenbe ágyazódó létünknek minden rétege. „Kezdetben az ember a Teremtő kezéből úgy került ki, mint egy szerető kezdeményezés gyümölcse.” (XVI. Benedek) Később „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy megszületett Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk.” (1Jn 4,9) Végül pedig az Atya, irán-

tunk való gyökeres szeretetében, szinte önmaga ellen fordult: Fiának keresztváltala árán mentett meg minket. A misszió tehát – amely az embereknek, Krisztus tanítványainak nagylelkű szeretetből forrászó készsége – anyagi javainknak és saját magunknak rendelkezésre bocsátása azért, hogy ez az üdvözítő isteni kezdeményezés egyre megújuljon, és tovább gyűrizzön.

(Az érem másik oldala.) Az emberiségnek egyre égetőbben megszabadulásra, megváltásra van szüksége; „a teremtet világ sóvárogva várja, hogy Isten gyermekei megnyilvánuljanak” (Róm 8,19). Gondoljunk itt akár a nyugati világ, akár a harmadik világ helyzetének ezernyi konkrét elemére. Mi lesz a világgal, a teremtetéssel? Mi lesz az emberiséggel? Nekünk, keresztény közösségnek, és személy szerint nekem is, magunkéva kell tennünk Szent Pál felkiáltását: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az Evangéliumot!” (1Kor 9,16)

Az imaszándék részletező pontosságát szerint: hirdessük az Evangéliumot imádsággal, áldozattal, anyagi segítséggel, önmagunk bevetésével, sőt feláldozásával is.

Nagy Ferenc SJ

Floridai levél

A RAGYOGÓ FLORIDA

Florida aranyosan ragyogó korát, a Gilded Age-et a 19. század második felében épült fantasztikus, szupeerlegáns Grand Hotelek fémjelzik. Négy-öt száz szobás, kacsalábán forgó építmények a „paradicsomban, amely még várja, hogy felfedezzék”. Van abban némi humor, amikor ezt az időt Florida aranyozott korának nevezik, hiszen az őserdő és dzsungel borította, alig lakott vidékekre csak a mérhetetlen vagyonnal rendelkező vitorlázók, vadászok és horgászok jutottak el. Igaz, a Grand Hotelek éppen ennek a kategóriának születtek az Atlanti-óceán mosta keleti, és a Mexikói-öböl szegélyezte nyugati parton. Mulatságos véletlen, hogy a szuperluxusnak ezek a kirakati példányai két Henry nevéhez fűződnek. Henry M. Flagler a keleti, Henry B. Plant a nyugati partot uralta. Hét Grand Hotelt építettek. Őt még áll, igaz, más rendeltetéssel.

Korabeli fényképeket tartalmazó könyv, a Florida's Grand Hotels from the Gilded Age állít emléket ennek az időnek. Kevés a szöveg, a képek magukért beszélnek.

A „Henryk” a hotellekhez vasutakat is építettek. Másként hogyan jutottak volna el a hideg tél elől, családostól, nevelőnőstől menekülők St. Augustinbe, Palm Beach-re, Miami-ba, vagy a Tampai-öböl környékére? (Tampa ma világváros, akkor néhány százán lakták.) A két Henrynél a rendkívül volt a norma. Legbeszédesebb példa erre Henry Plant 1889–91 között, 3 millió dollárért épült, ötemeletes téglapítvány a Tampa Bay Hotel, helyesebben a „Mor-palota”. 13 emeletesen csillogó hagymakupolájával, félhóddal díszített minaretejével évszázadokig uralta Tampa városképét. Aki körbe akarta járni, majd egy mérőföldet, másfél kilométer tipegést. De megkímélte a fáradságtól a riksák hada. Egyenruhás néger boyok tolták a szekereket, az afroobilokat. (Messze volt még a „politikai korrektség” kora.)

A hotellek közé pazar parkokat varázsoltak. A vendégek teniszettek, golfoltak, lovagoltak és kerékpároztak, hiszen a biciklizést még a sportok közé sorolták. S a korrekciót iltóztat ellen nem vétett senki. A hölgyeknek a hosszú szoknya, magas nyakú, hosszú ujjú blúz és kalap, férfiaknál a mellény, nyakkendő, kalap, egyáltalán a korrekt városi öltözködés dominált. Zsonglőrök, színészek szórakoztatták a vendégeket, a zenét a hotellek saját együttesei szolgáltatták. (Az egyiken ügyesen kombinálták a bálermet az uszodával. Ha táncolni volt kedvük a vendégeknek, szorgos kezek befektették az uszodát, és készen volt a táncparkett.) A gyerekeket rengeteg játék várta, táborozás, de még iskoláról is gondoskodtak. Hány barátságának, későbbi üzleti összeköttetésnek vetették meg az alapját ezek a hónapokig tartó telelések!

A két Henry élete nagyon különbözőt egymástól. A nyugati part ura, Henry Flagler szegény gyerek volt. Csak nyolc ösztályt végzett, 14 évesen elhagyta a szülői házat. Kalandos útna a jó eszű, minden munkát vállaló, szorgalmas ifjú nagystílű pénzemberré vált, a Standard Oil Társaság megalapításánál Rockefeller társa lett. A keleti parton vasutat, Palm Beach-ben a „világ legnagyobb hotelét”, az impozáns Hotel Royal Poinciant építette.

Henry Plant módos családba született, egyetem, Yale-t végzett, de előbb csábította a nagyvilág. Hajóinas lett, szerelmese a vasútnak, hajózásnak. Gőzhajóhadat, vasutakat épített, és a másik Henryvel együtt megeremeltette Florida aranyozott korát.

Bitskey Ella, Sarasota

FELEKEZETI HARC ROMÁNIÁBAN

A nyáron ismét kiéleződött a harc Romániában a Görög Katolikus Egyház körüli. Az Ortodox Egyház Szent Szinódusának legidősebb tagja, a 85 éves Nicolae Corneanu bánati metropolita Temesváron a görög katolikus templomban mondott misén mindenki szeme láttára a szentségkezdés járult, és ezzel kihívta maga ellen a többi görögkeleti főpap haragját. Kivéve a nagyváradi püspököt, Sofronie Drincec, aki városának görög katolikus főpapjával, Virgil Berceával közösen tartott vízszentelést. Az ügy Moszkváig és Athosig elérő hullámokat vert: Moszkva és egész Oroszország pátriárkája jelentést kért a romániai Szent Szinódustól a két ortodox egyházi vezető eretnek magatartásáról, a görögországi Athos-félszigeten lévő kolostorok szerzetesi pedig egyenesen kiközösítésüket követelték. Corneanu már régóta szálka a romániai Görögkeleti Egyház szemében, mert megbékélésre, sőt együttműködésre törekszik a görög katolikusokkal. Igaz, a metropolita már a rendszerváltás után magára haragította a Szent Szinódust azzal, hogy nyíltan bevallotta: együtt kellett működjön Ceausescu rendszerével, és ezért – egyes-egyedül a főpapok közül – mindenkitől bocsánatot kért. Egyházmegyéjében pedig visszaadta a görög katolikusoknak a lugosi székesegyházat, amelyet még a kommunista rendszer bevezetését követően – a kormány tevéleges támogatásával – vett birtokába az Ortodox Egyház. 1948-ban a Görög Katolikus Egyházat egyszerűen beolvasták az Ortodox Egyházba, püspökeiket és több mint 600 lelképásztort letartóztatták és kényszer munkára ítélték. A kommunista rendszer a görög katolikus templomok, kolostorok és ingatlanok átadásával az Ortodox Egyháznak olyan felekezetté juttatott, amelyet minden időben a Szent Szinódus ellen fordíthatott, eleve kifogva a szelet az esetleges ellenvélemény megnyilvánulásainak vitorlájából. Ezek után az ortodox vezetők megdöbbenéssel vették tudomásul a Görög Katolikus Egyház újraéledését Ceausescu bukása után. A világháború előtt közel egymásfél millió görög katolikus élt Romániában, a rendszerváltás óta számuk alig haladja meg a 900 ezret, azonban köreiből a demokratikus állam több fiatal vezetője is származik, ami a vagyonai helyzet tisztázása szempontjából cseppet sem elhanyagolható. Corneanu bánati metropolita és Drincec nagyváradi püspök kinyújtott kezét ugyanis elsősorban vagyonai okokból tartják eretnek mozdulatnak a Szent Szinódus többi tagjai, élükön az egyébként ökonomikus magatartásáról közzismert Daniel Ciobotea pátriárkával. Az Ortodox Egyház ugyanis mindent elkövet a Görög Katolikus Egyházat megillető és törvényben is szentesített ingatlanok visszaadásának meggyőztetésére. Ennek egyik fő oka az, hogy a templomok visszaszámaztatásával az eredetileg görög katolikus

hívók ismét visszatérnek Egyházuk kebelére, és a román törvények szerint a felekezetek állami javadalmaszása a hívők lélekszámától függ, tehát ha – mint Lugosban is – a székesegyházban ismét a római pápa primátusát elismerő görög katolikus szertartás szerint miséznek, az ortodoxok költségvetésbeli támogatása csökken. Az Egyesült Államok diplomáciai úton már régóta szorgalmazza az egyházi ingatlanok restitúcióját, eddig azonban a több mint 2500 görög katolikus templom és kolostor közül alig 600-at adtak vissza. Új görög katolikus templomok építését pedig különböző ürügyekkel késleltetik. Némi vigaszt jelenthet, hogy a görög katolikusok pártfogójának tekintett Corneanu metropolita ellen a Szent Szinódus nem foganatosított megtorló intézkedéseket. A főpap pedig Drincec püspökkel együttálla tévelygését, és ígéretet tett, hogy a jövőben tartózkodni fog az – úgymond – nem időszzerű ökonomikus megnyilvánulásokról. Jól értesült források szerint a bukaresti Szent Szinódust aligha a bánati metropolita magas kora hatotta meg, inkább az a tény, hogy Ceausescu bukását követően éppen Corneanu emelte Temesvárott segédpüspöki rangra Daniel Cioboteát, aki azóta a Szent Szinódus élére került, és az mégsem vetne jó fényt a magas egyházi méltóságra, hogy egy időközben eretneké nyilvánított pap szentelte volna püspökké.

Vincze András

SZIGETI VESZEDELEM

Szulejmán szultánnak mellszobra van Szigetváron. Mellette, jöllehet ott látható a hős szigeti kapitány, Zrínyi Miklós mellszobra is. Török pénzből állították mindkettőt, jó tíz esztendeje.

A napokban pedig azt adja hírül a Dunántúli Napló, hogy a szigetvári vár területén török kulturális központot alakítanak ki majd, mintegy százmillió forintból. A pénz – miként a szobrokra is ők adták – a törökök hozzák. A szigetvári városvezetés meg elfogadja.

Megrökönyödtem már egy évtizede is. Mit mondhatnék most?

Akik Isztambulban járnak, jóleső érzéssel emlegetik, hogy a törökök szeretnek bennünket. Nemcsak az utca ember ölelgeti meg a „rokont” – történelemkönyvekben mi, magyarok barátok, jegyvértársként szerepelünk. Valami különös, nagy felekedékenység szállja meg a mai törököket, amikor rólunk beszélnek.

Igaz, a történelem évszázadokig úgy sodort egymás mellé bennünket, hogy a redánk zúduló többféle áradatból fel-felbukkanva, levegővételnél időre a török csuszátot szilárd talajt a lábunk alá. Szilárd talajt? Thököly Imre kapott ugyan támogatást Bécs ellen, de végül a sőtői emésztették el. II. Rákóczi Ferencnek és hűséges embereinek menedéket nyújtottak Rodostóban, de éppen a fejedelem udvari kamarásától, Mikes Kelemenről olvashatunk megrendítő sorokat a magyar gályarabokról. Befogadja a török Kossuthot is, de katonáit csak akkor nem adja ki Bécsnek, ha mohamedán híre térnek.

A feltételeket ama százötven esztendő alatt ideháza is a török szabia meg. Szapolyai János magyar királynak 1529-ben a mohácsi sítikon nyújtotta a kezét kézszoakra Szulejmán szultán. A mohácsi mezőn, amelyet három évvel korábban ő tett „nemzeti nagylétünk nagy metemjévé”. Ő kért bebocsátást „városnéző” janicsárjainak Buda várába 1541 augusztusában, ő hívta feketekévére Török Bálintot, s hurcoltatta el az izstambul Héttoronyba.

Huszonöt esztendő múlva ugyanez a Szulejmán vette ostrom alá Szigetvárat. Az ő basái, janicsárjai vágták le a várkapitányt és hűséges vitézeit, az ő vezéreik küldték gúnyos üzenettel Győr várába Zrínyi Miklós levágot fejét.

Szigetváron annak a Szulejmánnak áll a szobra, aki magyar földön hozzákezdett a másfél évszázados iszonyatos munkálatnak. Magyarország felperzselésének, népe elhajtásának, Európától való végzetes leszakításának.

Hamarosan pedig török kulturális park övezi majd szigetvári szobrát.

Nem haragszom én a törökre, a mai törökre, de hogy haragszom. Rokonszenvvel figyelem, ahogy országukat modernizálják, lelkesedések a futballpályán megragadó. Barátai lehetnek a földtekén az egykor egymásnak oly sokat ártó népek is, ha közösen úgy akarnak. Ha elnézést kér, akinek elnézést kérni válna van, ha megbocsát, aki megbocsát.

De nem hiszem, hogy a hódító, a pusztító, a perzselő előtt bármely nép emlékművel tisztelgjen. Vagy szent helyeit engedné át erre a célra.

A törökök ma jó barátaink. A mai török felém nyújtott kezét megszorítom. De amikor a szigetvári török kulturális parkról, és Szulejmán szobráról hallok, olvasok, csak a rabláncra fűzött magyarokra, csak a hamura és a pernyére tudok gondolni.

Kósa Csaba

MAGYAR JÓTÉKONYSÁGI EST

Botrop-Kirchellen egyik romantikus hangulatú tanyáján került sor arra a néptáncos és komolyzenével fűszerezett magyar estre július 4-én, amelynek fő szervezője Alemann Erzsébet volt.

Erzsébet asszony az Ost-Europa Hilfe Csilla von Boeselager Alapítvány volt alelnöke, Wolfhard von Boeselager báró úrral, a leköszönt elnökkel együtt már átadta az alapítvány vezetését a fiataloknak, de még mindig aktív. Az évente több tucatnyi, főleg Magyarországra küldött humanitárius segítségzallítmány szervezése mellett a vajdasági származású Erzsébet asszonynak még marad energiája jótékonyági céllal magyar kulturális est megrendezésére. Az est sikeréhez sokan hozzájárultak: a hangulatos helyszínül szolgáló tanya tulajdonosa, Jörg Umberg, aki a helyi Lions Club vezetője, valamint az Ost-Europa Hilfe Csilla von Boeselager Alapítvány új elnöke, Raphael von Hoensbroech. Ők köszöntötték az összegyűlt mintegy 450 vendéget. A Botrop és Veszprém közötti, immár 20 éves múltra visszatekintő testvérvárosi kapcsolat újabb állomása volt a rendezvény, és a néptáncospart és a szólótáncos is Veszprémből érkezett. A Kurázi Táncgyűttes vezetői, Szabó Sándor és Végh Viktória, 14

fiattal vállalta a hosszú utat a Ruhr-vidéki Botropba. Velük érkezett Zagya Richard is, aki a veszprémi Caritas igazgatója, de most szólótáncos minőségében szórakoztatta a közönséget. A program rendkívüli színességét bizonyítja, hogy a moldvai kórtáncoktól, a kalotaszegi és méhkeréki legényesen keresztül a domaházi, rábaközi táncokat is megismerhettük. A műsorszámokat, melyek mindegyike a Kárpát-medence népi táncművészetének gazdagságát kívánta bemutatni, a táncosok eredeti, illetve az eredetivel megegyező népviseletben adták elő. A szólótáncos pedig a honfoglalás kori harci kultúrából nyújtott egy kis izelítőt korhű zenére és öltözetben, majd pedig régi magyar lakodalmi szokások és ügyességi feladatok bemutatásával ejtette ámulatba az összegyűlteket. A csaknem 3 órás műsor végén a bátrabbaknak lehetőségük adódott kipróbálni magukat: táncműveléssel záródott az emlékezetes hangulatú este.

A bevétel az Eszszegen található, az Egymást Segítő Egyesület által működtetett Alemann Erzsébet Segítő Ház bővítésére szolgál, ahol a növekvő igényekre válaszolva egyre több gondozásra szoruló idős és fogyatékos talál majd otthonra.

Ládonyi Zsuzsanna

„EGYBEGYÚJTANI ÉS MEGŐRIZNI”

A fenti idézet, néhai Irányi László püspök jelmondata fejezi ki a legtömörebben, lényegre törően a világon szétszórta katolikus magyarság fellegkondozását, szakrális és nemzeti hagyományainak ápolását és megtartását célzó törekvéseket, amelyeket az első telepesek s a mai utódaik egyaránt köteleességüknek vallanak.

A magyar diaszpóra sokáig forrásból táplálkozik. Az első nagy kivándorlási hullám a XIX–XX. század fordulójára datálható; mozgatórugója elsősorban gazdasági okokra vezethető vissza. A második a húszas évek derekán bontakozik ki, a kivándorlók zöme a trianoni békediktátum következtében elszakadt területekről származik. A harmadik a kommunista diktatúra elől menekülő s az 56-os emigránsok százezreit szórja szét a nagyvilágban. S adott egy negyedik hullám is: a XX. század nyolcvanas-kilencvenes éveiben ott-honuk elhagyók tömege, kiket főleg egy ígértes új élet reménye késztetett szülőföldjük elhagyására. Jó részüket Erdélyből származik. Az új hazában – Nyugat-Európában, Észak- és Dél-Amerikában, Ausztráliában – otthonra lelők igyekeztek olyan közösségekbe tömörülni, amelyek biztosították tradícióik továbbvitelét. Ezek sorában a legfontosabbnak a magukkal hozott vallásos, hitbeli hagyományok bizonyultak. A különböző egyházi közösségek jelentették azt a megtartó közeget, amely évtizedeken át nem csupán hitbeli, hanem nemzeti hovatartozásuknak is a legidőállóbb biztosítója volt. Ruzsa Jenő evangélikus lelkész 1940-ben kiadott könyve – Kanadai magyarság – érzékletes képet fest a hőskorról, amelyben a lábát megvetett magyar közösségek önszerveződés-bázisát az egyházközösségek, gyülekezetek létrehozásában, iskolák teremtésében, az önszerveződés szervezeteinek, közösségi házak alapítása révén látták megvalósíthatónak. A magyar diaszpóra katolikus egyházközösségei történetében úttörő munkának számít Török István: Katolikus magyarok Észak-Amerikában (Youngstown, Katolikus Magyarok Vasármája, 1978) című munkája, amelyet számos, az egyes egyházközösségek monografikus történetének feldolgozása egészít ki. II. János Pál pápa ama döntése, melynek értelmében 1983. május 20-án Irányi László piarista atyát a világon szétszórta magyarok püspökévé nevezte ki, új irányt szabott a diaszpórában élő katolikus magyarság hitbeli és közösségi életének, intézményesítésének annak irányítását, pasztorációját. (Az ő áldásos munkája előtt adózik az életrajzát ismertető fejezet.) Az első főpásztor, a hontalanok atyja, a magyar világpüspök halála után P. Miklósházy Attila SJ lett az utóda. A jó pásztor nemcsak őrzője, hanem szántartója is juhainak. Ennek tanúbizonysága az általa írt, és a Szent István Társulat kiadásában megjelent kötet – A tengerentúli emigráns magyar katolikus egyházi közösségek története Észak- és Dél-Amerikában, valamint Ausztráliában –, amely a monografikus és lexikonigényű feldolgozás módszerét elegyítve, több mint egy évszázad időszakát felölelve tárja elénk közösségeink történetét. Adatok tömkelege, ezernyi pápi élet-hísi helytállása bontakozik ki a könyv lapjain. Az első évtizedekben a szerzetesrendek tagjainak missziós küldetési, anyaországi egyházmegyei papok szolgálatvállalása teremt lelki hátteret az első egyházközösségek létrejöttéhez, működéséhez. Az évszázad második felében a kommunista diktatúra elől, majd az 56-os forradalmat követő megtorlások miatt emigrációba sodródott szerzetesek, papok biztosította a lelki élet kibontakozását, az egyházi élet folyama-

P. Miklósházy Attila SJ, ny. püspök

Lorain (1890), Cleveland (1892 és 1904), Bridgeport (1896), Toledo (1898), McKesport (1899), a kanadai Kaposvár (1886), Stockholm (1905) magyarjainak önszerveződését. A második hullámban jön létre Cleveland (1921), Yonkers (1921), Los Angeles (1928), Youngstown (1929), Chicago (1934), a kanadai Toronto (1928), Montreal (1928), Welland (1928), Windsor (1928), Courtland (1934) katolikus közössége. A második világháború után San Franciscóban (1970) alakul Magyar Misszió, Kanadában pedig Calgaryban (1950), Ottawában (1957), Vancouverben (1960) alakul új egyházi közösség. A három dél-amerikai államban tömegesen az első és a második világháború után telepednek le magyarok, köztük római katolikusok. Egyházi életük a nagyobb városokba koncentrálnak. A papi utánpótlás az előbbiektől sokkal nehezebb. Hasonló az ausztráliai katolikus magyarok helyzete is. Az Adelaide, Sydney, Melbourne, Perth, Brisbane és Canberra agglomerációjában és körötte élő magyar katolikusok buzgósga őrzi és tartja meg közösségeiket. A gazdag dokumentációt feldolgozó, felsorakoztató kötet kiterjed a Magyar Görög Katolikus Egyház diaszpórában élő közösségeire is. Az USA-beli Perth Amboy (1914), Trenton (1917), a kanadai Courtland (1949),

(Folytatás a 8. oldalon)

AZ ÉHEZÉS...

(Folytatás az 1. oldalról)

számítások és az élelmiszersegélyek önmagukban még nem elegendők az élelmiszerhiány megoldásához. Mindezeket olyan politikai cselekvéseknek kell kísérnie, amely a minden ember szívébe írott természetörvény elveit követve védelmezi az emberi személy méltóságát.

„Csakis az emberi személy védelme teszi lehetővé, hogy leküzdjük az éhezés fő okát, vagyis az emberek elzárkózását embertársaik elől, ami szertefoszlítja a szolidaritást, igazolja a fogyasztói életformát, és bomlasztja a társadalom szövét. Ugyanakkor megőrzi, sőt elmélyíti az igazságtalan egyenlőtlenségeket, és elhanyagolja a jó legmélyebb kívánalmait. Ha tehát az emberi méltóság tisztelete érvényre jutna a tárgyalászatnál, a döntéseknél, és azok végrehajtásánál, lehetővé válna egyébként leküzdhetetlen akadályok meghaladása, és megszűnne, vagy legalábbis csökkenne a mások java iránti közömbösség.”

Az emberi méltóság védelme például megköveteli, hogy a nemzetközi kezdeményezések során a rendelkezésre álló fősúlyt mások megsegítésére fordítsák, a teremtés gyümölcseivel pedig általában igazságosan gazdálkodjanak, hogy azok hozzáférhetők maradjanak minden generáció számára.

Amint arra már az ENSZ-ben elmondott beszédében is utalt a pápa, az előrelépéshez szükség van a multilateralizmus

EGYES BESTSELLEREK KRITIKÁJA

Manapság, és már az utolsó 20 évben lelkiismeretlen bestseller-szerzők elárasták a könyvpiacot olyan könyvekkel, melyek a qumráni tekercekkel, a turini lepelével, a Szent Grállal, a templomos lovagrenddel, Jézus és Mária Magdolna személyével, állítólagos leszármazóikkal, különböző állítólagos titkos evangéliumokkal, és a Bibliában, vagy más művekben elrejtett titkos kódokkal foglalkoznak.

Ezeket a könyveket az emberek veszik, mint a cukrot, akkor is, ha egyáltalán nem vallásosak, és akkor is, ha vallási ismereteik és történelmi tudásuk nem elég mélyek ahhoz, hogy meglassák az ezekben lévő valótlanosságokat és abszurdumokat. Így aztán a helyenként izgalmas és érdekesen előadott kitalált anyagot részben vagy egészben valóságnak fogadják el, és a könyvek elérik titkos céljukat: kételyeket hinteni el az emberek vallásos hitében, elidegeníteni őket a keresztény egyházaktól és keresztény tanoktól, illetve megerősíteni mások az egyház- és keresztényellenes fellegfogat.

Teszik mindezt annak ellenére, hogy a tudományos kutatás ezeket a valótlan állításokat nem igazolja, sőt megcáfolja, más állításokat semmiféle hagyomány nem tartalmaz, azok egyenesen légből kapottak, amiket csak a XX. században találtak ki.

I. A qumráni tekercekről azt állítja főleg egy amerikai szerzőpáros több könyvében, hogy a Vatikán akadályozza azok teljes szövegének nyilvánosságra hozását, mert az megrendítené a keresztény hit alapjait.

A qumráni tekercek 95 százaléka Izrael állam tulajdonában van, azokhoz a Vatikánnak semmi köze. Az összes tekerces teljes szövege már régen közzé van téve, és egyáltalán nem érinti a keresztény tanítást. A tekercek hiteles története, és az azokkal kapcsolatos félrevezető bestsellerek kritikája pontosan olvasható Hartmut Stegemann göttingeni teológus professzor 1994-ben kiadott „Die Essener, Qumran und Jesus” című, a Herder Kiadónál megjelent könyvében.

A szerző évekig át foglalkozott a tekercesek feldolgozásával.

váságának meghaladására, ami abból fakad, hogy a konszenzus valójában kevesek döntésének van alárendelve. Ugyancsak fontos a mind átláthatóbb együttműködés a civil társadalom szervezeteivel, amelyek éppen a gazdasági és szegénység közötti növekvő szakadék betemetésén fáradoznak. A mezőgazdasági termények drágulása miatt veszélyeztetett élelmiszerbiztonság megteremtéséhez a Szentszék szerint strukturális reformokra van tehát szükség, amelyek egyben a klímaváltozás problémáikáját is szem előtt tartják.

Az élelmiszer rendelkezésre állását a kistermelők tevékenységére támaszkodva lehetne növelni, biztosítva egyben piacra jutásukat is. Az élelmiszer-termelés globális növekedése azonban csak akkor lesz hatékony, ha megvalósul a termelési elosztása is, és ha az mindenképp az elsődleges szükségletek kielégítését szolgálja.

Ez a modell lehetővé teheti egyben a vidéki családomodell értékeinek újrafelfedezését is, amely nemcsak a termelési módok áthagyományozását szolgálja, hanem mindenekelőtt életforma, sajátos nevelés, kultúra és vallásosság. Gazdasági értelemben pedig biztosítja a törődést a gyengébbekkel, és a szubszidiaritás elvének megfelelően közvetlen szerepet tölthet be a fogyasztásra szánt agrártermékek elosztásában és kereskedelmében, csökkentve a közvetítők költségeit, elősegítve a kis léptékű termelést.

Érszegi Márk Aurél/MK

A hiteles közlések ellenére az említett szerzőpáros azóta is több bestsellert jelentetett meg valótlan állításokkal!

2. A turini lepellet is számos bestseller foglalkozik, amelyek közül több, pl. „A turini lepel valódi” igen veszélyes, alattomos támadást tartalmaz a kereszténység ellen.

Először bebizonyítja, hogy az valóban Jézus halotti leple, tesztének körvonalait, de azután hozzáteszi, hogy Jézus nem halt meg, csak tetszhalott volt, testét a tanítványok ellopták, magához térítették, néhányszor szerepeltették, és erre a hazugságra építették a kereszténységet. Azután már nem volt szükség Jézusra, valahol Galíliában halt meg, és ott fehérléneke valószínűleg csontjai.

Az emberek nem gondolják végig, hogy ha Jézus nem halt volna meg a keresztben, akkor nem váltotta meg a világot, és ha nem támadt fel, és nem ment a mennybe, akkor nem volt Isten fia!

Akkor csak ember és próféta lehetett volna, és az egész keresztény vallás hamis lenne.

3. Ugyanez vonatkozik arra az állításra, hogy Jézus nem halt meg, nem is támadt fel, nem ment fel a mennybe, hanem feleslegesen vette Mária Magdolnát, és családot alapított. Utódaik pedig magukkal vitték, és őrizték a Szent Grált.

Még olyan könyv is megjelent nemrég, amely ezzel a magyarokat is összefüggésbe hozza!

Semmiféle hagyomány, legenda, monda vagy apokrif evangélium semmiféle ilyen állítást, vagy mendemondát nem tartalmaz. Az egészet csak a XX. században találták ki valaki, és alkalmazták a bestseller-írók.

(Egyébként az, hogy „legenda”, azt jelenti: „olvasandó!”) Ezzel az elnevezéssel illeték régen a szentek életére vonatkozó történeteket, amelyek arra voltak hivatottak, hogy olvasásukkal elmélyítsék az emberek hitét. Tehát más, hiedelmek, vagy mendemondák tartalmazó történetet nem lehet legendának nevezni, legfeljebb mondának vagy mesének.)

4. A Szent Grálról szóló legenda szerint a Grál egy edény, amelyben Jézus vért fogták fel. Ezt azután a legenda szerint Arimathia József magával vitte az angliai Glastonburybe. Ott élt később, és halt meg. Glastonburyben ma is híresztelik ezt a tényt. Persze még ez a legenda sem igazolható történelmileg, de legalább nem tartalmaz káros állítást. A további legenda szerint azután a Szent Grálnak csodás hatalma volt, és többen igyekeztek azt megszerezni. (Lásd pl. a Parsivál-történetet.)

5. A templomos lovagrend egyike volt a három legjelentősebb, a keresztés államok idején a Szentföldön alapított lovagrendnek, amelynek Európában is voltak igen gazdag kolostorai. Ezért sok irigyük támadt, akik pályáztak kincseikre, pl. Szip Fülöp francia király, aki el is érte, hogy a pápa feloszlatta a rendet, a nagymestert és a vezetőket pedig eretnység vádjával máglyahalálra ítélte, és kincseiket elkobozta.

Az eltűlése és a feloszlátás indokait az a sok, jórészt koholt rágalmakat tartalmazó mendemonda szolgált, melyeket már hosszú ideje terjesztettek rólu. Így azt is, hogy egy arcot vagy fejet imádnak, tehát bálványimádók. Lehet, hogy ennek az volt az alapja, hogy a később turininek nevezett lepel akkor

(Folytatás a 7. oldalon)

HÍREK – ESEMÉNYEK

Huszdik alkalommal rendezték meg Szegeden a Nemzetközi Ökumenikus Biblikus Konferenciát. Az idei rendezvény augusztus 31-től szeptember 2-ig tartott, témája a „Zsoltárok, himnuszok, imádságok” volt.

*

A Szentatya Erdő Péter bíborost kinevezte a szinódus tagjává, a Magyar Katolikus Püspöki Kar választott küldötte pedig Udvardy György segédpüspök lett. A Püspöki Szinódus XII. általános rendes ülése október 5-től 26-ig zajlik majd a Vatikánban. Témája a júniusban bemutatott Instrumentum Laboris munkadokumentuma alapján „Isten Igéje az Egyház életében és küldetésében”.

*

A Bécs melletti Heiligenkreuz ciszterci szerzeteseinek lemeze, a „Chant – Music for Paradise” (Zsolozsma – mennyei zene) Ausztria után Belgiumban is a pop-slágerlista első helyére került. A május 16-án megjelent CD Ausztriában kettős platinalemez lett, Angliában, Németországban, Belgiumban aranylemez, Lengyelországban pedig platínealemez. A klasszikus lemezek versenyében Franciaországban 7., Németországban 9., az Egyesült Államokban az 1. helyen szerepel. A siker a szerzetesek számára a legmeglepőbb, de nagy örömmel tölti el a közösséget. Ugyanakkor

kor – amint az apátság honlapján szerepel – egy kissé zavarja őket, hogy popszóttárokkal említik őket egy hírből. Ez elterjedt „popszerzetesek” kifejezés is megérvetendő, hiszen nem popzenét, hanem a gregorián korál ősi és szent dallamait éneklék.

Világszerte tv-ben, show-műsorokban szerepelnek, ahol olyan kérdések is előkerülnek, mint a hivatás, szerzetesi élet, istenszeretet, s így lehetőségek adódnak, hogy a szerzetesi életformáról pozitívan beszélhessenek. A CD-ből ízelítő hallható a YouTube portálon is.

*

A magyarországi katolikus egyházak megyék minden évben, így idén is összegezték az előző évi, vagyis 2007-es hitéleti adataikat. Ezek alapján megállapítható, hogy hazánkban 6 085 781 katolikus él. Az egyházmegyék papok száma 1949, a férfi szerzeteseké 765 (közülük 542 pap), a szerzetesnőké 1263. A lelkipásztori munka 2077 plébánia keretében zajlik, az országban 4000 katolikus templom és kápolna található.

Az előző esztendőben 44 546 keresztelés történt, 27 533-an lettek elsőbálozók, 18 156-an részesültek a bérmlás szentségében, és 11 444 egyházi házasság kötött. (Ugyanabban az időszakban hazánkban 97 613 gyerek született, és 40 892 polgári házasságot kötöttek).

SZÁJRÓL SZÁJRA

Magyar festők Münchenben

A XIX. század második felében tanult, alkotott, sőt tanított a legtöbb magyar festő Münchenben. A Bécsi Akadémia abban az időben veszített jelentőségéből, viszont a müncheni Királyi Akadémia jó hírneve növekedett. Ez, de a tanárok vonzereje is, nagy szerepet játszott abban, hogy annak a korszaknak ismert, jó nevű magyar festői, szinte kivétel nélkül hosszabb-rövidebb időt töltöttek tanulással Münchenben, közülük többen az Akadémia professzorai lettek. Benzúr Gyula, Székely Bertalan és Szinyei Merse Pál önkényesen kiragadott három név a sok közül. Érdekes alakja volt a bajor fővárosnak abban az időben Liezen-Mayer Sándor (1839–1898) akadémiai tanár, aki bár életének nagyobbik részét Münchenben töltötte, szívesen hordott magyaros öltözéket, és soha nem tagadta meg magyar voltát. Talán legismertebb festménye, a Magyarországi Szent Erzsébet a Szépművészeti Múzeumban látható.

Nálam sokkal járatosabbaknak is betelőrne a bicskaja a müncheni magyar festők történetének méltó ismertetésébe. Át is térek a Szájrol szájra rovatba kíváncsók és Tóth Béla A magyar anekdotakincs című hatkötetes munkájában is megtalálható anekdota elmondására. A „történetben” főszerepet játszó lovas szobor – I. Lajos bajor királyt ábrázolja – ma is látható az Odeonsplatz közepén. Ez a szobor esett áldozatul a piktor-növendék idejét Münchenben töltő Feszty Árpádnak és társainak, akik – ki tudja, miért – nem szívtelték sem a szobrot, sem az óriás lovas szobor modelljét.

– Gyerekek – mondta Feszty Árpád egy este a művész-kocsmában társainak –, azt a szobrot csúfítá fogjuk tenni! Köcsögkalapot nyomunk a fejébe!

– Nagy kalap kéne annak, Árpád! – szól közbe egy technikus.

– Hát majd csinálunk neki. És a te dolgoz leszkiszámítani, hogy mekkora kell!

A technikus lelkiismeretes ember volt. Már másnap kiment a térre műszerivel, belepillantott furcsa távcsővébe, majd számolt egy kicsit, és este bejelentette a készítenő köcsögkalap méreteit.

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

† P. TÖREKI ÖDÖN SJ

(1919–2008)

Töreki Ödön Pécelen született 1919. augusztus 14-én. Pécelen járt elemi iskolába, majd Pécsre került a jezsuiták Pius Gimnáziumába az 1929–37-es években, s ott is érettségizett. 1937. augusztus 14-én belépett a Jézustársaság manrézai noviciátusába Budapesten. 1939-ben ugyanott végzett egy év retorikát. 1940–43 között Kassán filozófiai tanulmányokat folytatott, majd 1943–45 között Pécssett volt magister. 1945-ben Szegedre került teológiára, ahol 1948. június 29-én szentelte őt pappá Hamvas Endre csanádi püspök. 1948–49-ben elkezdte a teológia 4. évet, de miután a kommunista kormány elvette a rendház nagyobbik részét népi kollegisták számára, a jezsuita teológusok 1949 márciusában elkezdték külföldre szállingózni, vagy gyalog az osztrák határon át, vagy pedig a vonat alatti egészen Linzpig. P. Töreki először a határ menti Káldon segített a papi munkában a plébánián, majd Egházaszhegyen és Nagykamondon. Közben Alsó-rönöknl Br. Láng segített át néhány jezsuitát a határon. P. Töreki Fábrí atyával és Kiss Ferencel arra lett utasítva, hogy Győrben, a karmelitáknál várjanak további parancsra. Március 25-én aztán mindhárman Mosonmagyaróváron keresztül Rajkára mentek, s onnan éjszaka sikerült nekik átküzni a drótsövénnyel és átgyalogolni a határon. Innen Bécsbe vonatoztak és a Canisiusgasse jezsuita házban szálltak meg pár napra, míg szereztek egy Flüchtlingsausweist, amivel el tudtak menni vonattal Innsbruckba. A Sillgassén levő kollégiumból azonban felküldték őket Zenzenhofra, ahol a magyar jezsuita menekültek összegyűjtötték, hogy tanulmányaikat folytathassák. Mindez P. Van Gestel és P. Fábrí vezetése alatt történt. Nemsokára azonban Svájcban keresztül Olaszországba küldték őket, mert Torino mellett, Chieriben kaptak a magyar jezsuiták egy házat, a Villa Luiginát, és ott folytatták tanulmányaikat. P. Töreki is itt tette le 1949 nyá-

rán az utolsó teológiai vizsgát. Ekkor már P. Reisz volt a kinti magyar provinciális, aki P. Törekit a Vatikáni Rádió magyar adásának vezetésével bízta meg (1949–51).

P. Töreki 1951-ben Írországra került a terciába, majd innen a kanadai Hamiltonba helyezték lelkipásztori munkára. Akkor P. Fodor volt ott a plébános, de ott lakott P. Reisz és P. Hitter is. Egy év múlva azonban P. Reisz odaadta P. Törekit a kanadai jezsuitáknak, hogy Regina-ban, a középiskolában tanítson latint, hitet és történelmet. Itt volt tanár 1953–58 között, közben elküldték Milwaukee-be, hogy szerezzen diplomát történelemből. 1958-ban aztán az új provinciális, P. Varga Andor Shrub Oak-ba helyezte P. Törekit, a Szív Újság szerkesztőségébe, ahol P. Reisszel és P. Kőváriával együtt dolgozott. Közben 1960–61-ben több angol plébánián is segített (Cliffside Park, Oyster Bay stb.). 1961–63-ban visszakérült Kanadába, s Kingstonban a jezsuita Regiopolis gimnáziumban tanított. Közben P. Töreki kérte, hogy csatlakozhasson a kanadai provinciához, ami meg is történt. 1963–67 között a montreali új St. Ignatius-templomban szolgált, majd 1967–70 között Winnipegben a St. John Brebeuf Plébánián. Innen Ottawába helyezték, ahol az Immaculate Heart of Mary Plébánián volt káplán 1970–82 között. Innen el tudta látni az ottawai magyar közösséget is. 1982–2000 években a windsori magyar Pádúai Szt. Antal Plébánián volt plébános. Gyenge egészségi állapota miatt 2000-ben először Guelph-be helyezték nyugdíjában, majd 2002-ben átkerült Pickeringbe, ahol olykor még tudott lelkipásztori munkában is kiegészíteni a környező plébániákon, míg közben a La Storta Házában lakott.

2008. augusztus 19-én egészsége rosszabbodott, ezért átkerült a pickeringi jezsuita betegotthonba, a Rene Goupil Házába, ahol augusztus 23-án reggel meghalt, 89 éves korában, 71 éves jezsuita és 60 éves papi szolgálatában. Temetési szentmise Pickeringben volt érte augusztus 26-án, és másnap a guelphi-jezsuita temetőbe lett eltemetve.

Miklósházy Attila SJ, ny. püspök

EGYES BESTSELLEREK...

(Folytatás a 6. oldalról)

az ő birtokukban lehetett, és azt összehajtván Krisztus fejének képe látszott felül. Volt olyan mendemonda is, hogy a Szent Grál is az ő birtokukban van, vagy hogy Jeruzsálemben megtalálták a Templom-hegy belsejében a babiloni fogság előtt oda elrejtett frígládát, és azt is ők őrzik. Ezeknek a mendemondáknak semmi történelmi alapjuk nincs, de mostanában több bestsellerítő felhasználta őket, és meséjét úgy szövi tovább, hogy bizonyos titkos örökösök őrzik ezeket az elrejtésére és hollétére vonatkozó tudást.

6. A mostanában megjelenő olyan könyvek, mint „Júdás evangéliuma” és hasonlók kitalációk, és semmi alapjuk nincs. Vannak viszont az ún. „apokrif evangéliumok”. Ezek olyan feljegyzések Jézus tanító éveiről, melyeket nem vettek fel az Újszövetségi Szentírás könyvei közé. De eredetiek, általában nem tartalmaznak nem elfogadható állítást, ugyanis sok olyan adatot tartalmaznak, amit máshol nem találunk, pl. a 7 főangyal nevét és névsorát. Az ezekben az apokrif evangéliumokban elmondottakat el szabad hinni, de nem kötelező.

Vizsont a most gomba módra burjánzó, semmi alapot sem tartalmazó bestsellerek állításai légből kapottak, szenzációhajhászok, és igen veszélyesek.

7. A „Biblia kódja”, a „Da Vinci-kód” és hasonló könyvek szintén teljesen légből kapott állításokat tartalmazó mesék.

Semmiféle titkos közlés nem létezik kóddal sem a Bibliában, sem más művekben. Nem is létezik! A Szentírás minden közölnivalót nyíltan tartalmaz. Viszont azt hinni, hogy Leonardo da Vinci a régi időkre és tényekre vagy történelmi eseményekre vonatkozó titkos tudással rendelkezett, és azokat valahová elrejtette volna, rendkívül nagy naivság és ostobaság. Honnan vette volna sok évszázad távlatából az ezekre vonatkozó ismereteket hirtelen?

Lehet, hogy az ilyen könyvek érdekes olvasmányt jelentenek, de rendkívül veszélyesek, mert észrevétlenül behatolnak a megfelelő tudással és kritikával esetleg nem rendelkező olvasó tudatába, és az észre sem veszi, és eltávolodik a keresztény alapigazságoktól.

Mindent összevéve, meg lehet állapítani, hogy az ilyen bestsellerek jól szolgálják a liberális kozmopoliták azon célját, hogy eltávolítsák az emberek jelentős részét a keresztény gyökerektől. Az ilyen könyvek szerzőire – ha esetleg nem ez volna a céljuk, hanem csak a mindennapon való pénzszerezés, a következményekre való tekintet nélkül – jól illik „Az írástudók áruháza” meghatározás.

Az olvasók számára viszont az lehet a következtetés, hogy ezeket a könyveket nem érdemes olvasni, mert veszélyesek és félrevezetőek, és az ember életében ügyis kevés idő jut még az értékes és érdekes könyvek olvasására is, nem érdemes tehát ezt a kevés időt ilyen, bár esetleg érdekes, de értéktelen félrcmelyek pazarolni!

Sibalszky Zoltán

Közreadta: **Ramsay Gyöző**

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámait és címait, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtekinthető még az MKKP honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyar-katolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécshely (Familien-Kirche) 17.00-kor; Bécs, vasárnapként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Éörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnapként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnapként 10.45-kor.

Grác: Ugr. Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise vasárnapként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30, sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (fax), E-Mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345. E-Mail: simonatti@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waagasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33, B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22 11 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033-1/42 086170, Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyarmissio.free.fr>

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburg-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Túrós Dezso plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-170/77 18 529.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye Nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshtut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Essen-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fratzkaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Baden Baden. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe, Tel.: 0049-721/ 687215.

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Köln-i Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

HIRDETÉSEK

Hévízen (termáltó) gyönyörű helyen apartmanok egész évben kiadóak, 10 EUR/fő. T.: +36-83/341-063.

Budán, közel a Marciánvári térhez, 55 m²-es, 2 szobás, galériázható, komfortos lakás kedvező áron eladó. T.: 0049-(0)2507/94 69 (17 órától).

Budapest, belváros. A Váci utcában szép, kétszobás apartman kiadó, 40 EUR/nap. T.: 06154/577 553, e-mail: ungarnexperte@gmx.de

Magyar, fiatalos, modern nő (62/152/52), komoly szándékkal keres, 178-tól, szakállas, sportos, intelligens, dohányzó, életvidám társat (55-65). T.: 0049-0152-04 50 30 11.

Eladó a tulajdonostól Budapesttől 30 km-re, Zsámbék (Schaumbek) sváb-magyar falu határában egy ápolot, 2230 m²-es telek gyümölcsfákkal, szőlővel és borospincével. A telek főúton mentén van. 60 m²-es, esetleg nagyobb ház is építhető a telekre. Vezetékes víz, elektromos áram a telken belül. Ára: 34 000 EUR. Érdeklődni lehet a budapesti címemen: Dr. Tőkei Magdolna, 1112 Budapest, Olivány u. 44/46. T.: 0036-1/246-3885, e-mail: drkoves.peter@t-online.hu

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795021-22. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freising-i Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638. Fax: 0049- 89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau-i Egyházmegye: Misézó hely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393, E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de

Würzburg-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncisk Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálattól: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pinemetk@gmail.com. Misézó helyek: Róma - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell'Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó - minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorion (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József Sch.P., Tel.: 0039/347.344.55.38, E-Mail: ruppert@calasanz.net

SVÁJK

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: fvizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fríburg: Ft. Popa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne), Misézó helyek: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; Bern: Róm. Kath. Ungarn-mission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch <http://www.katolikus.ch>

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. □

„EGYBEGYŰJTENI...”

(Folytatás a 6. oldalról)

Hamilton (1949), Welland (1950), Windsor (1954) jelenti azok fő tartópilléreit. A közösségek létrejöttét mihamar követte a templomépítés, amely egyaránt dicséri a plébánosok szervezőképességét és a hívek áldozatos adakozását. Az anyaországhoz való kötődés, nemzeti hovatartozásuk bebizonyítéka, hogy templomaik védőszenitéjül többségükben az Árpád-házból származó szenteket, a Magyarok Nagyszonyját választják, templomaik színes üvegablakain is őket ábrázolják. A kötetben külön fejezet foglalkozik a szerzetesrendek áldásos szerepével. A ferencesek, jezsuiták, bencések mellett a premontreiek, piaristák, ciszterciek, pálosok és baziliták a lelkipánczolás, a női közösségek az oktatás, a beteggondozás, a segélyezés területén töltöttek be felbecsülhetetlen szolgálatot. A kötet szerzője minden alkalommal említést tesz az anyaországi katolikus hierarchia tagjainak látogatásairól, melyek mindegyike a hazai kötődést kívánja erősíteni. Különösen fontosak Mindszenty József bíborosnak az emigráltak, kivándoroltak hitét s nemzeti hovatartozását erősítő főpásztori látogatásai, amelyek mély nyomokat hagytak a közösségek életében. A könyv a gondokat nem rejti el. A pápi utánpótlás egyre nehezebb biztosítása mellett ott találjuk az asszimiláció miatti apadást, a szekularizáció következtében gyengülő közösségek sorskérdéseit is. A kötet a külföldre sodródott katolikus hívek története. A benne foglaltak azonban az anyaországi, az erdélyi, déli-déli, felvidéki és kárpátaljai magyarságnak is üzenetértékűek, bennük is tudatosítják: hitestvéreik élnek a messzi idegenben, akikkel együtt alkotják a magyar katolikusok nagy családját. Ezt hivatott kifejezni a Szentszék ama döntése is, melynek értelmében Cserháti Ferenc személyében a diaszpórában élők nemcsak új főpásztor kaptak; az azzal egyidejű esztergomi segédpüspöki kinevezés intézményesen is

visszkapcsolja őket a Magyar Katolikus Egyházhoz. Ezzel immár nemzeti ügy és felelősség lett az, amit Irányi László jelentőse tette követendő parancsá: Egybegyűjtieni és megőrizni minden magyart, itthon és a nagyvilágban egyaránt. Miklós-házy Attila püspök könyve olvasásakor mély tisztelet ébred bennünk a hitűk és magyarságuk mellett kiálló közösségek és személyek iránt, azok iránt, akik nem hagyják kiadulni a lélek tüzeit, őrzik és továbbítják utódaiknak mindazt az értéket, amelyet a Katolikus Egyház teremtett az elmúlt évezred során a Kárpát-medencében, személyiük és közösségeik által sugározza szét azt az égtájak minden irányába.

Máriás József

MENNYIT ÉR A SZENTMISE?

Mozambikban a magukra hagyott öregek gondozó Kislányok otthonukba fogadtak egy 25 éves lányt, aki - alsó végtagok hiján - minden vasárnap 4 kilométert tett meg a földön mászva, hogy szentmisén vehessen részt. A nővérek egy nap észrevették, hogy a távolban valami mozog a földön. „Amint közelebb ért, meglepődve láttuk, hogy egy fiatal lány az. Kiderült, hogy nincs megkeserítve, de a szentmise annyira fontos számára, hogy az év legfőbb időszakában, a perselő napon, a temetőt égető homokban mászva is megteszi a hosszú utat.” *Olívia azóta egy katekétá segítségével felkészült a keresztre. Röviddel kereszteleje után egy adományozó keresek ajándékozta meg - írja a CNA.*

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Feladás kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
Feladás szerkesztő: Czoborczy Benno
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ransay Győző,
Szamosi József és Vincze András

Redakción és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

I példány ára: 1,50 EUR
Előfizetési ár egy évre: 15 EUR
Tengerentútra US\$ 50
BANKSZÁMLÁNKA:
Ungarische Katholische Delegation
Sonderkonto „ÉLETÜNK“

Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0800 0600 6508 03
BIC PNBKDE33

Erschient 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH
Am Föhlenhof 5,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenmagazin: Dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLÉKELTÜNK.

Budapest egyik legszebb helyén a **Normafa Idősek Otthona** szeretettel várja jelentkezésüket! Panorámás kilátással, napi négyzeri étkezéssel, 24 óráos nővéri szolgálattal, orvosi szolgálattal, uszoda, szauna, klubhelyiségek használatával.

Igenyei szerint választhat a még el nem kelt, különböző alapterületű (17,4-40,3 m²), egy- és kétszemélyes, bútorozott, fűdőszobás, teraszos (min. 5 m²), panorámás apartmanok közül.

Napidíj ellenében is igénybe veheti szolgáltatásainkat. Ezenfelül örökölhető konstrukciók közül is választhat!

Budapest, XII. ker., Normafa út 50.
Tel.: 0036-1/458-3900

E-mail: info@normafaotthon.hu
www.normafaotthon.hu

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az ÉLETÜNK müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” - postaköltség	5,00 EUR
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyesítő, 1. pontos” keret	10,00 EUR
Kétfélszörös hirdetés az ósszeg kétszerese.	
Külföldi kivánságokat tekintendők áraznak.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!